

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN**

ĐỖ VĂN HUÂN

**XÂY DỰNG CHỈ TIÊU TỔNG HỢP ĐO LƯỜNG CHẤT LƯỢNG
TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ VIỆT NAM**

**Chuyên ngành: Kinh tế học (Thống kê kinh tế)
Mã số: 62.31.01.01**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

**NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC
PGS.TS. Trần Thị Kim Thu**

HÀ NỘI - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi đã đọc và hiểu các hành vi vi phạm sự trung thực trong học thuật. Tôi cam kết bằng danh dự cá nhân rằng nghiên cứu này do tự tôi thực hiện và không vi phạm yêu cầu về sự trung thực trong học thuật.

Người hướng dẫn khoa học

Tác giả

PGS.TS. Trần Thị Kim Thu

Đỗ Văn Huân

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận án này, tôi xin chân thành cảm ơn:

PGS.TS. Trần Thị Kim Thu - đã nhiệt tình hướng dẫn và truyền đạt kinh nghiệm nghiên cứu khoa học.

Cám ơn quý thầy, cô trong Khoa Thống kê, các đồng nghiệp đã luôn bên tôi, sẵn sàng chia sẻ kinh nghiệm, tài liệu và động viên tôi vượt qua những khó khăn trong quá trình nghiên cứu.

Tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới các nhà khoa học đã chỉ bảo, góp ý kiến tận tình trong tiến trình nghiên cứu. Cám ơn các nhà khoa học đã dành thời gian cho phỏng vấn sâu, trả lời phiếu khảo sát, quý vị đã góp phần vào sự thành công của công trình nghiên cứu.

Cám ơn bộ phận quản lý nghiên cứu sinh - Viện Đào tạo sau đại học đã giúp đỡ, tạo điều kiện để tôi hoàn thành các thủ tục trong quá trình nghiên cứu.

Cám ơn gia đình: bố, mẹ, vợ và các con đã luôn là chỗ dựa, động viên, hỗ trợ về mặt tinh thần để tôi yên tâm nghiên cứu.

Xin trân trọng cảm ơn!

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC BẢNG	vi
DANH MỤC HÌNH.....	vii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	x
LỜI MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1: MỘT SỐ KHÁI NIỆM VÀ QUAN ĐIỂM VỀ CHẤT LƯỢNG TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ.....	7
1.1. Một số khái niệm về tăng trưởng và phát triển kinh tế.....	7
1.1.1. Tăng trưởng kinh tế.....	7
1.1.2. Phát triển kinh tế.....	9
1.1.3. Phát triển bền vững	9
1.2. Một số lý thuyết về tăng trưởng kinh tế.....	10
1.2.1. Lý thuyết tăng trưởng tân cổ điển hiện đại	10
1.2.2. Lý thuyết tăng trưởng tân Keynes	13
1.2.3. Lý thuyết tăng trưởng kinh tế nội sinh.....	14
1.3. Chất lượng tăng trưởng kinh tế	15
1.3.1. Các quan điểm về chất lượng tăng trưởng kinh tế.....	16
1.3.2. Các đặc trưng của chất lượng tăng trưởng kinh tế.....	21
1.3.3. Các nghiên cứu về hệ thống chỉ tiêu thống kê phản ánh chất lượng tăng trưởng kinh tế ở Việt Nam	22
1.4. Các nhân tố trong chất lượng tăng trưởng kinh tế.....	25
1.4.1. Cơ cấu đầu tư.....	26
1.4.2. Mô hình tăng trưởng	27
1.4.3. Phân phối thu nhập và phân phối cơ hội.....	29

1.4.4. Hiệu quả quản lý của nhà nước	31
CHƯƠNG 2: PHƯƠNG PHÁP THỐNG KÊ NGHIÊN CỨU CHẤT LƯỢNG TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ.....	33
2.1. Hệ thống chỉ tiêu thống kê nghiên cứu chất lượng tăng trưởng kinh tế.....	33
2.1.1. Những vấn đề chung về hệ thống chỉ tiêu thống kê	33
2.1.2. Yêu cầu hệ thống chỉ tiêu thống kê.....	33
2.1.3. Nguyên tắc xây dựng hệ thống chỉ tiêu thống kê	34
2.1.4. Hệ thống chỉ tiêu thống kê phản ánh chất lượng tăng trưởng kinh tế ở Việt Nam.....	36
2.2. Phương pháp xây dựng chỉ tiêu tổng hợp.....	55
2.2.1. Giới thiệu một số chỉ tiêu tổng hợp	56
2.2.2. Các bước xây dựng chỉ tiêu tổng hợp	62
2.2.3. Đề xuất xây dựng chỉ tiêu tổng hợp chất lượng tăng trưởng kinh tế Việt Nam	72
2.3. Một số phương pháp thống kê sử dụng trong tính toán, phân tích chất lượng tăng trưởng kinh tế	78
2.3.1. Phương pháp thống kê mô tả.....	78
2.3.2. Phương pháp hồi qui và tương quan.....	78
2.3.3. Phương pháp phân tích dãy số thời gian	79
2.3.4. Phương pháp phân tích thành phần chính	79
CHƯƠNG 3: PHÂN TÍCH VÀ TÍNH TOÁN THỬ NGHIỆM CHỈ TIÊU TỔNG HỢP CHẤT LƯỢNG TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ VIỆT NAM GIAI ĐOẠN 2006-2015.....	81
3.1. Đặc điểm nguồn số liệu	81
3.2. Phân tích chất lượng tăng trưởng kinh tế Việt Nam giai đoạn 2006-2015 qua một số chỉ tiêu chủ yếu	82
3.2.1. Chất lượng tăng trưởng xét về mặt kinh tế.....	82
3.2.2. Chất lượng tăng trưởng xét về mặt xã hội.....	96
3.2.3. Chất lượng tăng trưởng xét về mặt môi trường.....	99

3.3. Thử nghiệm tính chỉ tiêu tổng hợp chất lượng tăng trưởng kinh tế Việt Nam	103
3.3.1. Chuẩn hóa dữ liệu	107
3.3.2. Tính các chỉ tiêu thành phần.....	110
3.3.3. Tính chỉ tiêu tổng hợp chất lượng tăng trưởng.....	111
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	116
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	119
PHỤ LỤC	120

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2-1: Ý kiến đánh giá về vai trò từng chỉ tiêu trong hệ thống chỉ tiêu phản ánh chất lượng tăng trưởng kinh tế đề xuất.....	38
Bảng 2-2: Hệ thống chỉ tiêu thống kê phản ánh chất lượng tăng trưởng kinh tế Việt Nam.....	55
Bảng 2-3: Các giá trị tối thiểu và tối đa trong tính HDI.....	68
Bảng 2-4: Minh họa phương pháp xác định quyền số.....	69
Bảng 3-1: Chênh lệch GDP bình quân đầu người của một số nước so với Việt Nam	87
Bảng 3-2: Các chỉ tiêu trong tính toán chỉ tiêu tổng hợp chất lượng tăng trưởng kinh tế	104
Bảng 3-3: Các chỉ tiêu trong tính toán chỉ tiêu tổng hợp chất lượng tăng trưởng kinh tế (sau khi ngoại suy)	106
Bảng 3-4: Giá trị Min-Max dùng để chuẩn hóa	108
Bảng 3-5: Các chỉ tiêu trong tính toán chỉ tiêu tổng hợp chất lượng tăng trưởng kinh tế đã chuẩn hóa	109
Bảng 3-6: Chỉ tiêu thành phần trong tính chỉ tiêu tổng hợp chất lượng tăng trưởng kinh tế Việt Nam	110
Bảng 3-7: Điểm trung bình của từng nhóm yếu tố.....	112

DANH MỤC HÌNH

Hình 2-1: Đường cong Loren.....	49
Hình 3-1: Tốc độ tăng GDP giai đoạn 2006-2015	83
Hình 3-2: GDP bình quân đầu người của Việt Nam	84
Hình 3-3: Cơ cấu GDP theo nhóm ngành.....	84
Hình 3-4: Cơ cấu GDP theo thành phần kinh tế	85
Hình 3-5: Cơ cấu lao động đang làm việc theo các loại hình kinh tế	86
Hình 3-6: Cơ cấu lao động theo nhóm ngành	86
Hình 3-7: Tỷ trọng đóng góp của các yếu tố vào tốc độ tăng GDP	88
Hình 3-8: Vốn đầu tư phát triển so với GDP	89
Hình 3-9: Tỷ lệ tiết kiệm, vốn đầu tư so với GDP	90
Hình 3-10: Tỷ lệ nợ công, nợ chính phủ, nợ nước ngoài so với GDP	90
Hình 3-11: Cơ cấu vốn đầu tư theo nguồn.....	91
Hình 3-12: Cơ cấu vốn đầu tư theo nhóm ngành	92
Hình 3-13: Hệ số ICOR qua các thời kỳ.....	93
Hình 3-14: Suất đầu tư tăng trưởng.....	93
Hình 3-15: Lao động đang làm việc	94
Hình 3-16: Tỷ lệ thất nghiệp, thiếu việc làm	95
Hình 3-17: Hệ số Gini qua các năm	97
Hình 3-18: Tỷ lệ hộ nghèo	97
Hình 3-19: Chênh lệch thu nhập bình quân đầu người giữa nhóm cao nhất và nhóm thấp nhất.....	98
Hình 3-20: Tỷ lệ che phủ rừng.....	100
Hình 3-21: Diện tích rừng bị cháy, bị chặt phá.....	101
Hình 3-22: Sản lượng gỗ khai thác.....	101
Hình 3-23: Chỉ tiêu thành phần trong tính chỉ tiêu tổng hợp chất lượng tăng trưởng kinh tế.....	111

Hình 3-24: Chỉ tiêu tổng hợp chất lượng tăng trưởng kinh tế Việt Nam giai đoạn 2006-2015	113
--	-----

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 1-1: Môi quan hệ giữa các yếu tố trong tăng trưởng kinh tế	26
Sơ đồ 2-1: Hệ thống chỉ tiêu thống kê chất lượng tăng trưởng kinh tế Việt Nam....	40
Sơ đồ 2-2: Chuẩn hóa dữ liệu min-max.....	64
Sơ đồ 2-3: Cấu thành chỉ tiêu tổng hợp chất lượng tăng trưởng kinh tế.....	74